

До
председателя на УС на САБ проф. д-р арх.Тодор Булев

ОТНОСНО: Доклад на дружества потема "Проблемите на българската архитектура 2010-2020г и дейностите на САБ"

ТЕМА 1:

ОУП За периода 2010-2020г се направиха няколко изменения на ОУП Община Стара Загора - действащо изменение на ОУП, приет от 2013 г., а в момента се прави ново изменение— очаквасе приемане до края на 2020г. Присъствие на САБ Стара Загора в открити обществени обсъждания и изготвяне на препоръки.

Интегриран план за градско възстановяване и развитие - разработен 2018г - участие в работна група на САБ Стара Загора – арх. Иван Иванов.

Развитие на транспортна инфраструктура на национално ниво и развитие на града - В годините с измененията на ОУП се прави опит Община Стара Загора да получи така необходимата втора връзка към автомагистрала Тракия, към момента все още неуспешно. На вътрешно ниво на градска пътна мрежа, ОУП на града е разработен добре и се следват неговите посоки на развитие.

ТЕМА 2:

ГРАДСКА СРЕДА, ПЕШЕХОДНИ И ЗЕЛЕНИ ЗОНИ

За периода 2010-2020г се изпълниха няколко ключови обекта за града:

- запазване на парк Бедечка от застрояване;
- превръщане на военни терени (казарми) в нови градски паркове;
- рехабилитация и модернизация на парк „Митрополит Методи Кусев – Аязмото“;
- превръщане на централна артериябул.“Цар Симеон Велики“ в истинска пешеходна улица, но за да придобие града пешеходна зона трябва да се работи в посока за обединяване на различни улици и площади и обособяване на истинска зона за отдих и развлечения без транспортен трафик;
- предстоят ремонти на съществуващи паркове – „Алана“ и „Станционната градина“, парк „5ти октомври“ и други малки зелени зони. За всички тях има изработени проекти и се очаква след финасиране по програми да се реализират.

Съхраняване и развитие на зелените зони - Зелените зони в града се увеличават значително, в това число и нуждата от адекватната поддръжка се увеличава, а персоналят към общините е крайно недостатъчен, за да се справят с обема на зоните- в бъдещите години това ще доведе до значителни проблеми на Общината, тъй като и в момента тя не успява да се справи с поддръжката на всички зелени зони и съоръженията към тях - водни площи, градски елементи, осветление и др.

ТЕМА 3 :

РЕКОНСТРУКЦИЯ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ЖП ГАРИ

Има разработен и одобрен проект за ЖП гара Стара Загора от 2019 и се очаква скорошната му реализация. Намесата е жизнено необходима, тъй като съоръжението има голяма нужда от ремонт и модернизация.

НЕБОСТЪРГАЧИ, МОЛОВЕ И БИЗНЕС ПАРКОВЕ- темата за небостъргачите се коментира няколко пъти на обществени обсъждания, свързани с измененията на ОУП. Високото строителство няма конкретна зона за развитие и не се анализира достатъчно от всички заинтересовани структури в града.

Градските молове се появиха в годините до 2012г, като се построиха два мола и трети, реализиран, който така и не заработи- това показва на града, че темата градски молове е позчерпана и последните години няма коментари и реални интереси за бъдещи търговски центрове.

БИЗНЕС ПАРКОВЕ: Темата за бизнес парк през годините не се е обсъждала, поради липсата на необходимост от такава зона.

ЛОГИСТИЧНИ ЦЕНТРОВЕ: в периферията на града и към Автомагистрала тракия се появиха малки логистични бази, които в годините все повече се развиват и оформят логистични паркове. През периода 2010-2020г се реализира идеята за индустриална зона „Загоре“, финансирана и реализирана от Общината и в най-скоро време първите бизнес начинания ще се реализират.

Училища и детски градини : За посочения период 2010-2020г се ремонтираха голяма част от училщата и градините в Общината. За съжаление до голяма степен изпълнението и проектите не са на нужното ниво и се допуснаха много грешки, свързани с възлагането им -лошо съхранени фасади, нискокачествени вложени материали, кратки срокове и лошо изпълнение.

ТЕМА 4 :

ЖИЛИЩНА АРХИТЕКТУРА

За периода жилищната архитектура е най-развитата тема. Прекомерно застрояване на всякакви зони, обезличаване на градската архитектура, изчезване на малките градски къщи, търсене на максимална площ без характер и облик, заслужаващ един средно голям град. Темата е дълга, а провалът на цялата гилдия е видим. За период от 10 години не могат да се дадат добри примери за архитектура и обитаване. Така и не се наложиха затворени жилищни комплекси, а еднофамилното строителство е крайно пъстро и разнообразно с тенденция да се изнася по периферните територии и селища.

Санирането по жилищните комплекси от кварталите премина и през град Стара Загора, както и през всички други по-големи градове. Резултатът е налице - много „санирани“ блокове от наложени инженерингови структури, бързи срокове, ниско качество.

Няма наличие на ново поколение хотели, а къщите за гости не са развити пълноценно като туризъм в общината, може би заради наличието на по-висок клас хотели в Старозагорски минерални бани и околните селища, свързани с минерални извори -с.Ягода и Павел баня.

ТЕМА 5 : КУЛТУРНО ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Броят на сградите, които са защитени като архитектурно и историческо наследство намалява. Повечето останали са собственост на Общината – преди всичко обществени -ремонтирани са много малка и незадоволителна част от тях- музей „Лилиев“, Съюза на служителите в БАН, Частично обновяване на няколко учебни заведения по различни програми.

Опитите на САБ да предизвика интерес към рушащите се ценности са посрещнати с ентузиазъм и никакви ответни действия от страна на собствениците. Сградите от модернизма, с техните чисти обеми са особено удобни за „саниране“ според сегашните псевдостандарти, което ги обезличава, погребвайки в ТИ всички характерни елементи и детайли.

ТЕМА 6 : ТЪРСЕНИЯ, НОВИ НАСОКИ И РЕШЕНИЯ В ИЗГРАЖДАНЕ НА АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕНАТА ОБРАЗНОСТ

Тъй като няма никакви ясни критерии за художествена стойност на сградите и монументите, както и орган, който да прецени и контролира това, периодът се характеризира с пълен хаос по отношение на стил.

Единственият регулатор е инвестиционният интерес и личните качества на архитекта в процеса на проектиране да наложи своите виждания относно визията и функцията на сградата.

В тази посока САБ и КАБ на регионално ниво работят за създаване на експертен съвет, свързан с художествените качества на одобрените проекти

ТЕМА 7 : ОРГАНИЗАЦИЯ НА АРХИТЕКТУРНОТО ПРОЕКТИРАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА АРХИТЕКТИТЕ

Колегията работи в проектантски бюра индивидуално или в сдружения от двама до трима архитекта с ППП- екипи, напълно достатъчни да поемат възложените работи. По- голямата част от младите колеги от региона остават в София или извън страната след като завършат обучението си.

Почти всички използват различни софтуерни продукти при проектиране, но няма значителен интерес към въвеждането на BIM система.

ТЕМА 8 : КОНКУРСНА ПРАКТИКА ЗА ПЕРИОДА:

През периода се организираха няколко важни и значими конкурса за града. За съжаление ролята на САБ е никаква, а ползата е изцяло от настояването и действията на КАБ. С тяхна помощ се организираха конкурси за кв.1 - площадно пространство, конкурс за Летен Театър, конкурс за градски парк „Артилерийски полк“, конкурс за монумент „Център на Вселената“, конкурс за площадно пространство на „Музей литературна Стара Загора“ и конкурс „Многофункционална Спортна зала“.

Във всички тези конкурси Общината отправя покани за участие в жури, но изготвяне на задание и предварителни консултации със САБ не са водени. По тази тема ясно личи отстъпване на САБ пред КАБ в организиране на такива събития.

Нужни са ясни стратегии и наложени правила в това отношение, за да може положението да се промени в бъдеще.

ТЕМА 9:

РОЛЯТА НА САБ В АРХИТЕКТУРНИТЕ ПРОЦЕСИ :

За периода ролята на САБ е незначителна и маловажна за движещите процеси, свързани с архитектурата в града. Оценката е такава, че в общинското ръководство и гражданската среда не се прави разлика между структури САБ и КАБ, а по-скоро се говори само и единствено за КАБ. Всички обществени начинания, конкурси, мнения, съгласувания, становища, се търсят само и единствено от КАБ. Членската маса в САБ е незначителна и колегите не откриват причина да членуват в САБ. За толкова години така и не станаха ясни действията и заниманията на едната и другата структура, въпреки че многократно се коментират и обсъждат.

Гилдията намира до голяма степен припокриване на заниманията и намира за крайно нелогично необходимостта от членство в дружеството на САБ. В медии и преса отново се търси само и единствено мнението и резултатите на КАБ.

Има остра нужда да се работи в оформяне на ясни цели и предприемане на конкретни действия на САБ в публичното пространство с цел затвърждаване на позициите на структурата. Забелязват се пропуски и в комуникацията с ученици и бъдещи колеги от Строителен техникум. Има нужда от оформяне на програми за сътрудничество с ръководството на техникума с цел стажове, изложби, отворени лекции, конкурси и др.

С уважение: арх. Велимир Георгиев
(председател на САБ - Стара Загора)

гр. Стара Загора 26.05.2020г.